

ศูนย์สอบมาตรฐานภาษาต่างประเทศกับการพัฒนาทักษะภาษาเพื่ออนาคต: ก้าวสำคัญของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยาสู่สากล

อริสสา บัวเจริญ

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13000

*อีเมลของผู้ประพันธ์บทความ: aaarissa@aru.ac.th

บทคัดย่อ

ปัจจุบันทักษะทางภาษาต่างประเทศเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของบัณฑิตในตลาดแรงงานและการศึกษาต่อ อย่างไรก็ตาม มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ยังไม่มีศูนย์สอบมาตรฐานภาษาต่างประเทศเป็นของตนเอง ส่งผลให้บุคลากร นักศึกษา และประชาชนทั่วไปต้องเผชิญข้อจำกัดด้านระยะทาง ค่าใช้จ่าย และโอกาสในการสอบ บทความนี้วิเคราะห์แนวโน้มปัจจุบันของศูนย์สอบมาตรฐานภาษาต่างประเทศพร้อมเสนอแนวทางการพัฒนาและดำเนินงานศูนย์สอบภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา โดยเน้นความร่วมมือด้านโครงสร้างพื้นฐานความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย และแนวทางการรับรองมาตรฐานจากองค์กรสอบระดับสากล นอกจากนี้ยังเสนอแนวทางการขยายบริการไปยังภาคแรงงานและประชาชนทั่วไป รวมถึงการพัฒนาหลักสูตรอบรมและแพลตฟอร์มออนไลน์เพื่อให้ศูนย์สอบสามารถก้าวสู่การเป็นศูนย์กลางด้านภาษาระดับภูมิภาคได้ในอนาคต

คำสำคัญ: ศูนย์สอบมาตรฐานภาษา, การสอบวัดระดับภาษา, การพัฒนาภาษา, มหาวิทยาลัย, การแข่งขันระดับสากล

The Standardized Foreign Language Testing Center and the Development of Language Skills for the Future: A Strategic Step Toward Internationalization for Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University

Arisa Buajaroen

*Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University, Phra Nakhon Si Ayutthaya,
Phra Nakhon Si Ayutthaya 13000, Thailand*

*Corresponding author's e-mail: aaarissa@aru.ac.th

Abstract

Foreign language proficiency has become a critical factor in enhancing the competitiveness of graduates in both the labor market and advanced academic pursuits. However, Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University currently lacks a standardized foreign language testing center, imposing significant constraints on its staff, students, and the broader community in terms of accessibility, financial burdens, and examination opportunities. This article examines contemporary trends in standardized foreign language testing centers and proposes strategic frameworks for the development and operation of an in-house testing facility at the university. The analysis emphasizes three core dimensions: infrastructural preparedness, alignment with the needs of target demographics, and pathways to secure accreditation from internationally recognized testing organizations. Additionally, the study explores strategies for expanding services to regional workforce sectors and the general public, coupled with the design of specialized training programs and digital platforms. These initiatives aim to position the center as a future regional hub for language education and assessment, fostering broader linguistic and professional development across communities.

Keywords: Standardized language testing center, Language proficiency assessment, Language development, University, Global competitiveness

บทนำ

ปัจจุบันทักษะทางภาษาต่างประเทศเป็นปัจจัยสำคัญในการแข่งขันระดับนานาชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริบทของโลกาภิวัตน์และการเคลื่อนย้ายแรงงานระหว่างประเทศ รายงานจาก (World Economic Forum, 2023) ระบุว่าทักษะทางภาษาและการสื่อสารเป็นหนึ่งในทักษะสำคัญที่จะช่วยเพิ่มโอกาสทางอาชีพและรองรับการเปลี่ยนแปลงของตลาดแรงงานในอนาคต นอกจากนี้การศึกษาของ (Cambridge Assessment English, 2016) ที่ชี้ให้เห็นว่าองค์กรกว่าร้อยละ 95 ในประเทศที่ไม่ได้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ให้ความสำคัญอย่างยิ่งกับพนักงานที่มีทักษะภาษาอังกฤษเพื่อรองรับการทำงานในระดับสากล เนื่องจากสามารถช่วยเสริมสร้างความร่วมมือทางธุรกิจและขยายเครือข่ายระหว่างประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ การจัดตั้งศูนย์สอบภายในมหาวิทยาลัยไม่เพียงแต่เพิ่มความสะดวกในการสอบ แต่ยังส่งผลต่อประสิทธิภาพการเรียนรู้และความเท่าเทียมทางโอกาส ผ่านแนวคิดการบริหารทรัพยากรการศึกษา (Educational Resource Management) ที่ช่วยให้ทรัพยากรที่มีอยู่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น พื้นที่และเวลาโดยลดความจำเป็นในการเดินทางไกลและช่วยให้นักศึกษามีเวลามากขึ้นในการเตรียมตัวสอบ ซึ่งส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับทฤษฎีการเข้าถึงบริการการศึกษา (Service Accessibility Theory) ทำให้การเข้าถึงบริการการสอบเป็นไปอย่างเท่าเทียมกัน โดยลดอุปสรรคทางกายภาพ เช่น ระยะทางและค่าใช้จ่าย การมีศูนย์สอบในมหาวิทยาลัยช่วยให้นักศึกษาทุกคนสามารถพัฒนาทักษะทางภาษาได้โดยไม่ถูกจำกัดด้วยข้อจำกัดภายนอก การมีศูนย์สอบจึงเป็นการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและช่วยสร้างความเท่าเทียมทางโอกาสในการพัฒนาทักษะภาษา มหาวิทยาลัยในประเทศไทยจำเป็นต้องปรับตัวเพื่อให้สอดคล้องกับแนวโน้มดังกล่าว โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาศักยภาพของนักศึกษาและบุคลากรให้มีความสามารถด้านภาษาต่างประเทศในระดับมาตรฐานสากล ปัจจุบันการสอบวัดระดับภาษาต่างประเทศ เช่น TOEIC, IELTS, TOEFL, HSK และ JLPT ได้กลายเป็นมาตรฐานสำคัญสำหรับการศึกษาต่อและการสมัครงาน ทั้งในประเทศและต่างประเทศ นอกจากนี้ผลสำรวจของวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล (2567) ยังชี้ให้เห็นถึงแนวโน้มตลาดแรงงานไทยในปัจจุบันว่า นายจ้างกว่าร้อยละ 93 มีความต้องการรับพนักงานที่สามารถสื่อสารภาษาอังกฤษและภาษาที่สองได้อย่างมีประสิทธิภาพซึ่งสะท้อนถึงความต้องการที่สูงขึ้นของตลาดแรงงานที่มุ่งเน้นทักษะทางภาษา การเพิ่มขึ้นของอัตราการสอบภาษาของนักศึกษาไทยสะท้อนถึงการตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงานที่มุ่งเน้นทักษะภาษามากขึ้นในยุคดิจิทัล ดังนั้นมหาวิทยาลัยจำเป็นต้องปรับโครงสร้างบริการและการจัดการให้สอดคล้องกับพฤติกรรมของผู้เรียนที่ต้องการความสะดวกและลดต้นทุนในการเดินทาง โดยการใช้กรอบแนวคิดการตอบสนองความต้องการเชิงสถาบัน (Institutional Demand Response) ที่เน้นการจัดหาบริการที่สะดวกและเข้าถึงได้ง่าย การมีศูนย์สอบภายในมหาวิทยาลัยจึงเป็นการตอบสนองความต้องการนี้อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่เพียงแต่ช่วยให้นักศึกษาสามารถเข้าถึงการสอบได้ง่ายขึ้น แต่ยังเป็นการปรับโครงสร้างบริการให้เหมาะสมกับวิถีชีวิตของนักศึกษาในยุคดิจิทัล ที่มุ่งหาความสะดวกและลดต้นทุนการเดินทาง

การไม่มีศูนย์สอบมาตรฐานในมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยาเป็นอุปสรรคที่จำกัดโอกาสในการพัฒนาทักษะภาษาของนักศึกษา การจัดตั้งศูนย์สอบภายในมหาวิทยาลัยไม่เพียงแต่จะช่วยให้การเข้าถึงการสอบสะดวกขึ้น แต่ยังเป็นการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ครบวงจรตามแนวคิด การเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) โดยศูนย์สอบสามารถทำหน้าที่เป็นแหล่งพัฒนาทักษะภาษาเพิ่มเติมผ่านบริการเสริม เช่น หลักสูตรเตรียมสอบและการ

ฝึกอบรม ซึ่งช่วยให้นักศึกษามีโอกาสพัฒนาทักษะภาษาก่อนสอบและมีความพร้อมในการใช้ภาษาตลอดชีวิต นอกจากนี้ ศูนย์สอบยังสามารถตอบสนองความต้องการของนักศึกษาในยุคดิจิทัลที่มุ่งเน้นความสะดวกและการเข้าถึงบริการที่มีคุณภาพในพื้นที่ ทำให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

ปัจจุบันกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (2567) ได้กำหนดนโยบายให้สถาบันอุดมศึกษาต้องส่งเสริมและประเมินทักษะภาษาต่างประเทศของนักศึกษาให้ได้ตามมาตรฐานสากล ดังนั้น การจัดตั้งศูนย์สอบภาษามาตรฐานภายในมหาวิทยาลัยจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยลดความเหลื่อมล้ำในการเดินทาง ทำให้นักศึกษาสามารถเข้าถึงการประเมินทักษะและพัฒนาตนเองได้ดียิ่งขึ้น

ตามทฤษฎีการวัดและประเมินผลการศึกษา การมีศูนย์สอบภายในมหาวิทยาลัยช่วยเสริมสร้างความมั่นใจในการเตรียมตัวสอบของนักศึกษา เนื่องจากสามารถเข้าถึงศูนย์สอบได้ใกล้บ้านซึ่งช่วยลดความเครียดจากการเดินทางและเพิ่มโอกาสในการฝึกฝนก่อนสอบ นักศึกษาที่มีความมั่นใจมากขึ้นในกระบวนการเตรียมตัวสอบมักมีแนวโน้มที่จะสอบผ่านได้ดีขึ้น และการเข้าถึงบริการที่สะดวกยังช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้ของนักศึกษาอีกด้วย นอกจากนี้ การจัดตั้งศูนย์สอบมาตรฐานภายในมหาวิทยาลัยยังสามารถนำไปสู่การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ (Network Theory) กับองค์กรระดับนานาชาติ เช่น British Council และ ETS ซึ่งจะช่วยเพิ่มความน่าเชื่อถือของศูนย์สอบและสร้างมูลค่าเพิ่มทางวิชาการและธุรกิจให้แก่มหาวิทยาลัยในระยะยาว สถาบันเหล่านี้ไม่เพียงแต่ช่วยรับรองมาตรฐานของศูนย์สอบ แต่ยังเป็นพันธมิตรในการพัฒนาหลักสูตรและการฝึกอบรมที่ตอบสนองความต้องการของนักศึกษาตามมาตรฐานสากล การนำกรอบแนวคิดดังกล่าวมาปรับใช้ในการจัดตั้งศูนย์สอบจะช่วยให้การดำเนินการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและตอบโจทย์ความต้องการของนักศึกษาทั้งในด้านการเรียนรู้และการพัฒนาทักษะภาษาของตนเอง

การจัดตั้งศูนย์สอบมาตรฐานภาษาต่างประเทศในมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยาเป็นปัจจัยสำคัญในการยกระดับคุณภาพการศึกษาและเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของนักศึกษาในตลาดแรงงาน อย่างไรก็ตาม การดำเนินการดังกล่าวไม่สามารถสำเร็จได้หากขาดการวิเคราะห์เชิงลึกและการออกแบบที่เหมาะสม ดังนั้นบทความนี้จึงมีวัตถุประสงค์หลักในการศึกษาความเป็นไปได้ด้านการบริหาร การออกแบบโมเดลศูนย์สอบตามมาตรฐานสากล และการวิเคราะห์ความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้การจัดตั้งศูนย์สอบในมหาวิทยาลัยเป็นไปตามความต้องการ และสามารถตอบโจทย์การพัฒนาทักษะภาษาของนักศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้การจัดตั้งศูนย์สอบดังกล่าวประสบความสำเร็จอย่างยั่งยืน บทความนี้จะเสริมการวิเคราะห์กรณีศึกษาจากมหาวิทยาลัยที่มีการจัดตั้งศูนย์สอบมาตรฐานแล้ว เช่น มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ หรือมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ที่ได้สร้างศูนย์สอบภาษาภายในมหาวิทยาลัย โดยจะวิเคราะห์ปัจจัยความสำเร็จและอุปสรรคที่พบเจอในการดำเนินงาน รวมถึงการนำแนวคิดการจัดการเปลี่ยนแปลง (Change Management Theory) มาใช้ในการจัดการปัจจัยภายในและภายนอกที่มีผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงนี้ เพื่อที่จะสามารถเรียนรู้จากประสบการณ์และปรับใช้กับสถานการณ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยาอย่างเป็นรูปธรรม ทั้งในด้านการบริหาร การจัดหาแหล่งทุน และการจัดการทรัพยากรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องโดยการผนวกกรอบแนวคิดเหล่านี้จะช่วยให้การจัดตั้งศูนย์สอบมีความยั่งยืนและมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องตามความต้องการของนักศึกษาและสังคม รวมถึงสามารถเป็นโมเดลที่สามารถนำไปปรับใช้กับมหาวิทยาลัยอื่น ๆ ได้อีกในอนาคต

แนวโน้มปัจจุบันของศูนย์สอบมาตรฐานภาษาต่างประเทศ

แนวโน้มสำคัญในปัจจุบันคือการกระจายศูนย์สอบมาตรฐานภาษาต่างประเทศไปยังสถาบันอุดมศึกษา เพื่อลดข้อจำกัดด้านการเข้าถึงของผู้สอบ และตอบสนองต่อพฤติกรรมของผู้เรียนที่มองหาความสะดวกและประหยัดต้นทุน มหาวิทยาลัยชั้นนำของไทย เช่น จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และมหาวิทยาลัยมหิดล ได้จัดตั้งศูนย์สอบ TOEFL และ IELTS ภายในมหาวิทยาลัย เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เรียนโดยไม่ต้องเดินทางไกล สอดคล้องกับแนวคิดการบริหารการศึกษาเชิงตลาด (Educational Marketing) ที่เน้นการออกแบบบริการให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้รับบริการ และแนวคิดการจัดการบริการ (Service Management) ที่ชี้ให้เห็นว่าการสอบในมหาวิทยาลัยหรือรูปแบบออนไลน์สามารถเพิ่มประสิทธิภาพและความพึงพอใจของผู้สอบได้ องค์การสอบระหว่างประเทศ เช่น ETS และ British Council ยังได้พัฒนาระบบสอบออนไลน์ที่ใช้ AI Proctoring ซึ่งช่วยขยายการเข้าถึง แต่ขณะเดียวกันก็เกิดข้อถกเถียงด้านมาตรฐาน ความปลอดภัย และความเป็นส่วนตัวของผู้สอบ การขยายจำนวนศูนย์สอบในระดับมหาวิทยาลัยจึงควรคำนึงถึงการควบคุมคุณภาพสถานที่สอบและบุคลากรที่ดูแลสอบ เพื่อไม่ให้กระทบต่อมาตรฐานการสอบในภาพรวม ในต่างประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกาและยุโรป มีการใช้ระบบ Computer Adaptive Testing และ Blockchain Technology ในการจัดเก็บผลสอบเพื่อเพิ่มความแม่นยำ และป้องกันการปลอมแปลง แนวโน้มเหล่านี้ควรถูกนำมาศึกษาเปรียบเทียบเพื่อพัฒนาศูนย์สอบในประเทศไทย ให้เทียบเท่ามาตรฐานสากล ด้านต้นทุนค่าใช้จ่ายของการสอบมีความแตกต่างกันอย่างชัดเจน เช่น TOEFL iBT อยู่ที่ประมาณ 6,800 - 9,000 บาท ขณะที่ IELTS อยู่ที่ 7,500 - 8,500 บาท ส่วน JLPT และ HSK มีค่าใช้จ่ายต่ำกว่า แต่ยังคงมีภาระค่าใช้จ่ายอื่น เช่น ค่าเดินทาง ค่าที่พัก ค่าหนังสือ หรือคอร์สเตรียมสอบ ในบริบทนี้ควรวิเคราะห์ผ่านมุมมองของ Price Sensitivity โดยเฉพาะในกลุ่มผู้สอบจากครอบครัวรายได้ต่ำ การสอบที่มีราคาสูง อาจกลายเป็นอุปสรรคต่อโอกาสการพัฒนาและแข่งขันในตลาดแรงงาน ทั้งนี้ รัฐบาลหรือมหาวิทยาลัยสามารถมีบทบาทในการลดต้นทุนผ่านทุนสนับสนุนหรือการจัดสอบภายในที่มีค่าใช้จ่ายต่ำกว่าศูนย์สอบภายนอก การจัดตั้งศูนย์สอบในมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา จึงควรมองทั้งด้านการตอบสนองต่อพฤติกรรมผู้เรียน การจัดการคุณภาพการสอบ และการออกแบบบริการที่คุ้มค่าเพื่อเพิ่มขีดความสามารถของผู้เรียนในการเข้าสู่ตลาดแรงงานในระดับชาติและนานาชาติอย่างเป็นธรรมและทั่วถึง

การวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาศูนย์สอบมาตรฐานภาษาต่างประเทศในมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

การวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาศูนย์สอบในมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยานี้อาศัยกรอบแนวคิดสำคัญ 7 ด้าน ได้แก่

- 1) Resource-Based View (RBV) และ VRIO Framework: วิเคราะห์ศักยภาพและทรัพยากรของมหาวิทยาลัย
- 2) Stakeholder Theory: ความต้องการและผลกระทบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
- 3) Human Capital Theory: ทฤษฎีทุนมนุษย์
- 4) Market Demand Analysis: ความต้องการของตลาดแรงงาน
- 5) Quality Assurance in Education: มาตรฐานและคุณภาพของศูนย์สอบ

6) Technology Integration in Education: การบูรณาการเทคโนโลยีในการศึกษา

7) Sustainable Education Model: แนวทางพัฒนาอย่างยั่งยืน

การวิเคราะห์ศักยภาพและความพร้อมของมหาวิทยาลัย

1) แนวคิดที่ใช้: Resource-Based View (RBV) และ VRIO Framework

แนวคิด Resource-Based View (RBV) เชื่อว่าองค์กรจะสร้างความได้เปรียบเชิงแข่งขันอย่างยั่งยืนได้หากมีทรัพยากรที่มีคุณค่า (Valuable), หายได้ยาก (Rare), ยากต่อการเลียนแบบ (Inimitable) และได้รับการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ (Organized) มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา มีทรัพยากรที่พร้อมสำหรับการจัดตั้งศูนย์สอบมาตรฐาน เช่น ห้องปฏิบัติการทางภาษาและห้องคอมพิวเตอร์ ซึ่งได้รับการปรับปรุงในปี 2566 - 2567 ให้รองรับการสอบแบบออนไลน์ ทั้งในด้านอุปกรณ์ เช่น หูฟังตัดเสียง จอ 24 นิ้ว และระบบอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเมื่อเปรียบเทียบกับศูนย์สอบ TOEFL ของมหาวิทยาลัยชั้นนำ แม้มหาวิทยาลัยราชภัฏฯ อาจด้อยกว่าด้านชื่อเสียงแต่มีจุดแข็งที่ชัดเจน เช่น ความยืดหยุ่นในการใช้ทรัพยากร ค่าใช้จ่ายที่ต่ำ และความใกล้ชิดกับกลุ่มเป้าหมายในภูมิภาคจากการวิเคราะห์ด้วยกรอบ VRIO พบว่า V (Valuable): อุปกรณ์และโครงสร้างพื้นฐานรองรับ CBT ได้ดี R (Rare): เป็นมหาวิทยาลัยแห่งแรกในจังหวัดที่สามารถพัฒนาเป็นศูนย์สอบแบบเต็มรูปแบบ I (Inimitable): บุคลากรสามารถดูแลและพัฒนาระบบสอบได้เอง ลดการพึ่งพาภายนอก O (Organized): มีฝ่ายวิชาการและศูนย์ภาษาที่สามารถบริหารจัดการศูนย์สอบอย่างมีระบบ

2) แนวคิดที่ใช้: Stakeholder Theory และ Location Theory

ตามแนวคิด Stakeholder Theory องค์กรควรพิจารณาผลประโยชน์ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (stakeholders) ทั้งภายในและภายนอก ซึ่งในบริบทของมหาวิทยาลัย กลุ่มเป้าหมายหลักได้แก่ นักศึกษา บุคลากร และแรงงานในพื้นที่ใกล้เคียง โดยเฉพาะกลุ่มแรงงานจากนิคมอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ เช่น โรจนะ ไฮเทค และบ้านหว่า ซึ่งรวมกันมีแรงงานมากกว่า 80,000 คน นอกจากนี้ยังมีนักศึกษาและบุคลากรภายในมหาวิทยาลัยกว่า 5,000 คน (ข้อมูลรายงานผลการดำเนินงานการขับเคลื่อนการพัฒนาเป้าหมายที่ยั่งยืน มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา SDG2024) ซึ่งล้วนมีความต้องการในการสอบวัดระดับภาษาอังกฤษเพื่อพัฒนาศักยภาพหรือใช้ประกอบการสมัครงาน ขณะเดียวกัน แนวคิด Location Theory ช่วยอธิบายถึงความได้เปรียบเชิงพื้นที่ของมหาวิทยาลัยที่ตั้งอยู่ใกล้กลุ่มเป้าหมาย ลดความจำเป็นในการเดินทางเข้าสู่กรุงเทพมหานคร ซึ่งช่วยลดทั้งเวลาและค่าใช้จ่ายในการเข้ารับการทดสอบ

การวิเคราะห์ความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย

1) แนวคิดที่ใช้: Human Capital Theory

Human Capital Theory ชี้ให้เห็นว่า การพัฒนาทักษะและความสามารถของบุคคลจะช่วยเพิ่มโอกาสทางเศรษฐกิจและความสามารถในการแข่งขันของแรงงาน ดังนั้น นักศึกษาและบุคลากรของมหาวิทยาลัยจำเป็นต้องสอบวัดระดับภาษาเพื่อศึกษาต่อและสมัครงาน โดยเฉพาะการสอบ TOEFL, IELTS และ CEFR ซึ่งเป็นข้อกำหนดของหลักสูตรระดับสูง ขณะเดียวกันกลุ่มแรงงานในพื้นที่ที่ต้องการทำงานในองค์กรข้ามชาติยังให้ความสำคัญกับการสอบ

TOEIC ซึ่งส่งผลต่อระดับรายได้และโอกาสในตำแหน่งงาน ส่วนผู้สนใจศึกษาต่อหรือทำงานในต่างประเทศ เช่น จีนหรือญี่ปุ่น ยังต้องการสอบวัดระดับภาษาจีน (HSK) และญี่ปุ่น (JLPT) ด้วย การจัดตั้งศูนย์สอบภาษาจึงเป็นการลงทุนเพื่อพัฒนาทุนมนุษย์ที่ตอบโจทย์ทั้งนักศึกษา บุคลากร และแรงงานในภูมิภาคอย่างแท้จริง

2) แนวคิดที่ใช้: Market Demand Analysis

ตามแนวคิด Market Demand Analysis การจัดตั้งศูนย์สอบภาษาควรตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงานในพื้นที่ โดยเฉพาะในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งมีนิคมอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ เช่น โรงงานบ้านหว้า และไฮเทค ที่เป็นที่ตั้งของบริษัทข้ามชาติกว่า 300 แห่ง ครอบคลุมอุตสาหกรรมยานยนต์ อิเล็กทรอนิกส์ และอาหารแปรรูป จากการวิเคราะห์ฐานข้อมูลความต้องการทักษะแรงงานโดยสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย หรือ TDRI (2567) พบว่าทักษะภาษาอังกฤษเป็นทักษะที่นายจ้างต้องการสูงสุดในตลาดแรงงานยุคใหม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเขตพื้นที่อุตสาหกรรมที่มีความเชื่อมโยงกับบริษัทข้ามชาติ ซึ่งคะแนน TOEIC มักถูกใช้เป็นเกณฑ์คัดกรองเบื้องต้น ข้อมูลนี้สอดคล้องกับกรณีศึกษาของศูนย์สอบ TOEIC โดยสมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น) ซึ่งรายงานว่า มีผู้เข้าสอบเพิ่มขึ้นปีละ 12 - 18 เปอร์เซ็นต์ เนื่องจากแรงขับจากภาคอุตสาหกรรม ขณะเดียวกัน ศูนย์สอบ IELTS ของ British Council ยังขยายเครือข่ายไปยังหัวเมืองใหญ่ เช่น ขอนแก่นและเชียงใหม่ เพื่อตอบสนองความต้องการที่เพิ่มขึ้นในระดับภูมิภาค ซึ่งแสดงให้เห็นว่าแนวโน้มการกระจายตัวของศูนย์สอบไปยังพื้นที่นอกเมืองหลวงเป็นกลยุทธ์ที่สอดคล้องกับความต้องการจริงของตลาด

แนวทางการพัฒนาและดำเนินงานของศูนย์สอบ

1) แนวคิดที่ใช้: Quality Assurance in Education

การได้รับการรับรองจากองค์กรระดับนานาชาติเป็นสิ่งสำคัญในการยกระดับมาตรฐานของศูนย์สอบตามแนวทาง Quality Assurance in Education ซึ่งการขอรับรองจากองค์กรที่มีชื่อเสียง เช่น ETS (Educational Testing Service) สำหรับ TOEFL และ TOEIC, British Council สำหรับ IELTS, และ Hanban สำหรับ HSK จะช่วยให้ศูนย์สอบมีความน่าเชื่อถือและเป็นที่ยอมรับในระดับสากล ขั้นตอนในการขอรับรองจากแต่ละองค์กรนั้นมีความซับซ้อนและต้องดำเนินการตามเกณฑ์ที่ชัดเจน เช่น ETS กำหนดให้ศูนย์สอบต้องมีระบบการจัดการที่สามารถรองรับการสอบในรูปแบบ CBT (Computer-Based Test) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งมีการตรวจสอบคุณภาพการสอบอย่างเข้มงวด British Council จะประเมินศูนย์สอบตามมาตรฐานการจัดการและเทคโนโลยีที่รองรับการสอบ IELTS ในทุกแง่มุม ขณะที่ Hanban จะพิจารณาในด้านการจัดหาทรัพยากรและบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญด้านภาษาจีน นอกจากนี้ขั้นตอนการขอรับรองแล้วการศึกษารูปแบบการบริหารศูนย์สอบที่ประสบความสำเร็จในมหาวิทยาลัยอื่น ๆ เช่น มหาวิทยาลัยในต่างประเทศที่มีศูนย์สอบ IELTS หรือ TOEFL ก็จะช่วยให้มหาวิทยาลัยสามารถปรับใช้แนวทางที่มีประสิทธิภาพในการดำเนินงานและเพิ่มโอกาสในการได้รับการรับรองจากองค์กรเหล่านี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับมาตรฐานสากล

2) แนวคิดที่ใช้: Technology Integration in Education

มหาวิทยาลัยสามารถพัฒนาระบบสอบออนไลน์ (Computer-Based Test: CBT) เพื่อตอบสนองต่อแนวโน้มขององค์กรสอบระดับนานาชาติ เช่น British Council ที่ใช้ระบบ Computer-Delivered IELTS (CD IELTS) และ

ETS ที่มีระบบสอบ TOEFL iBT ซึ่งรองรับการสอบออนไลน์จากศูนย์สอบที่ได้รับการรับรอง อย่างไรก็ตาม การพัฒนาระบบ CBT นี้ต้องพิจารณาความพร้อมของมหาวิทยาลัยในด้านโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีรวมถึงบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญและงบประมาณที่เพียงพอ เพื่อรองรับการลงทุนในระบบที่มีความซับซ้อน การบูรณาการเทคโนโลยีต้องคำนึงถึงความเสี่ยงด้านความปลอดภัยของข้อมูล (Data Security) และการลงทุนระยะยาว ต้องพิจารณาถึงความคุ้มค่าของระบบในแง่ของการใช้งานและการบำรุงรักษา เพื่อให้มั่นใจว่าเป็นการลงทุนที่คุ้มค่าและยั่งยืนในระยะยาว

3) แนวคิดที่ใช้: Sustainable Education Model

เพื่อให้ศูนย์สอบดำเนินงานได้อย่างยั่งยืน ควรพัฒนาแนวทางตามแบบ Sustainable Education Model โดยการจัดหลักสูตรเตรียมสอบที่สามารถสร้างรายได้เสริมให้กับศูนย์สอบ รวมถึงการให้บริการแนะนำด้านการสอบเพื่อช่วยเหลือผู้สอบ และการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับภาคอุตสาหกรรมเพื่อขยายฐานลูกค้า อย่างไรก็ตาม เพื่อให้เห็นถึงความชัดเจนในการสร้างรายได้และการขยายฐานลูกค้า ศูนย์สอบควรมีแผนธุรกิจที่แน่นอน และกลยุทธ์ทางการตลาดที่สามารถดึงดูดกลุ่มเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ควรมีการวิเคราะห์ด้านการเงินเกี่ยวกับความสามารถในการลงทุนและคืนทุน เพื่อให้มั่นใจว่าศูนย์สอบจะสามารถดำเนินงานได้อย่างมั่นคงในระยะยาว และยังต้องพิจารณาเทคโนโลยีและแนวโน้มของระบบสอบออนไลน์ที่อาจมีบทบาทสำคัญในการขยายบริการในอนาคต

จากการใช้กรอบแนวคิดที่เป็นระบบ พบว่าการพัฒนาศูนย์สอบในมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา เป็นไปได้อย่างมีศักยภาพ โดยสามารถใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงาน และพัฒนาไปในทิศทางที่ยั่งยืนผ่านการรับรองมาตรฐานและการบูรณาการเทคโนโลยี

ทิศทางในอนาคตของศูนย์สอบมาตรฐานภาษาต่างประเทศในมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

การพัฒนาให้ศูนย์สอบมาตรฐานภาษาต่างประเทศของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา เป็นศูนย์กลางด้านภาษาและการสอบระดับนานาชาติของภาคกลาง มหาวิทยาลัยควรขยายความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนเพื่อส่งเสริมให้บุคลากรและแรงงานสามารถเข้าถึงโอกาสทางภาษาที่ดีขึ้น โดยการพัฒนาแนวคิดเครือข่ายความร่วมมือ (Collaborative Network) และหุ้นส่วนเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Partnership Model) เพื่อสร้างกลไกในการขยายความร่วมมืออย่างเป็นระบบและเสริมสร้างความแข็งแกร่งของศูนย์สอบนอกจากนี้ ควรพัฒนาแพลตฟอร์มออนไลน์สำหรับการอบรมและสอบวัดระดับภาษา เพื่อรองรับผู้สอบจากพื้นที่อื่น ๆ และการสอบแบบ Remote Proctoring ซึ่งสอดคล้องกับแนวโน้มขององค์กรสอบระดับนานาชาติ การพัฒนาระบบดังกล่าวควรมีการพิจารณาใช้กรอบแนวคิดด้านเทคโนโลยีการศึกษาร่วมกับการทดสอบภาษาด้วยคอมพิวเตอร์ (Computer-Assisted Language Testing) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทดสอบ ในขณะเดียวกันควรมีการพิจารณาความท้าทายเช่น ความเที่ยงตรง (Validity) และความน่าเชื่อถือ (Reliability) ของการสอบออนไลน์ รวมถึงมาตรการป้องกันการทุจริตตามมาตรฐานสากล เช่น แนวทางของ ETS หรือ Cambridge Assessment อีกทั้ง การพัฒนาแหล่งเงินทุนสำหรับพัฒนาระบบออนไลน์และการฝึกอบรมบุคลากรเพื่อรองรับเทคโนโลยีใหม่ ๆ เป็นสิ่งสำคัญเพื่อให้ศูนย์สอบสามารถดำเนินงานได้อย่างยั่งยืน ควรพิจารณาการออกแบบระบบสะสมหน่วยกิตไมโครเครดิต

(Micro-Credential System) สำหรับผู้สอบที่ต้องการพัฒนาทักษะภาษาแบบต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับแนวโน้ม การศึกษาตลอดชีวิต (Lifelong Learning) และการวิเคราะห์เชิงยุทธศาสตร์โดยใช้โมเดล SWOT จะช่วยให้เห็นจุดแข็ง ของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยาและโอกาสในการแข่งขันกับศูนย์สอบอื่น ๆ ในภูมิภาค และทำให้ศูนย์สอบ มีความน่าเชื่อถือและยั่งยืนในระยะยาว รวมถึงการปรับหลักเกณฑ์การทดสอบให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล เช่น CEFR ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างความน่าเชื่อถือระดับนานาชาติ

บทสรุป

การจัดตั้งศูนย์สอบมาตรฐานภาษาต่างประเทศในมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยาเป็นแนวทางสำคัญ ในการพัฒนาศักยภาพของมหาวิทยาลัยให้เป็นศูนย์กลางด้านภาษาของภูมิภาค การดำเนินงานนี้สามารถอธิบาย ได้ผ่านกรอบแนวคิดด้าน การบริหารจัดการทรัพยากรทางการศึกษา (Educational Resource Management) และ การพัฒนาสถาบันการศึกษา (Institutional Development Theory) ซึ่งเน้นการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์ สูงสุด ควบคู่ไปกับการพัฒนาให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล ในปัจจุบัน ความต้องการสอบวัดระดับภาษาต่างประเทศ เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทั้งจากกลุ่มนักศึกษา บุคลากร และแรงงานในภาคอุตสาหกรรม โดยเฉพาะคะแนน TOEIC ที่เป็นข้อกำหนดสำคัญของบริษัทข้ามชาติที่ดำเนินธุรกิจในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา การมีศูนย์สอบภายใน มหาวิทยาลัยจะช่วยให้นักศึกษาสามารถเข้าถึงการสอบได้สะดวกขึ้น ลดภาระค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางและที่พัก อีกทั้งยังเป็นการตอบสนองต่อนโยบายการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่เน้นทักษะทางภาษาตามแนวคิด Human Capital Theory ซึ่งชี้ให้เห็นว่าการลงทุนในการศึกษาและทักษะทางภาษาจะนำไปสู่โอกาสในการทำงานที่ดีขึ้น อย่างไรก็ตาม การจัดตั้งศูนย์สอบต้องอาศัยการลงทุนและการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ แนวคิด Economic Impact of Higher Education Institutions ชี้ให้เห็นว่ามหาวิทยาลัยที่สามารถพัฒนาศูนย์สอบให้เป็นที่ยอมรับจะมีโอกาสสร้าง รายได้จากค่าธรรมเนียมการสอบและการอบรมเตรียมสอบ อีกทั้งยังสามารถดึงดูดนักศึกษาและบุคคลทั่วไปเข้าสู่ระบบ การศึกษาของมหาวิทยาลัยได้มากขึ้น การพัฒนาศูนย์สอบจึงต้องคำนึงถึงการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ระบบ สอบออนไลน์ ระบบรักษาความปลอดภัย และบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญด้านการจัดสอบตามมาตรฐานสากล นอกจากนี้ เพื่อให้ศูนย์สอบเติบโตอย่างยั่งยืน แนวคิด Sustainable Education Model เน้นให้มหาวิทยาลัยสร้าง เครือข่ายความร่วมมือกับองค์กรสอบระดับนานาชาติ เช่น ETS และ British Council รวมถึงการทำงานร่วมกับ ภาคอุตสาหกรรมและหน่วยงานภาครัฐเพื่อสนับสนุนการสอบสำหรับบุคลากรในภาคธุรกิจและอุตสาหกรรม การพัฒนาแผนการตลาดและประชาสัมพันธ์เพื่อดึงดูดกลุ่มเป้าหมายทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย ก็เป็นอีกปัจจัยสำคัญที่ต้องพิจารณา หากมหาวิทยาลัยสามารถดำเนินการตามแนวทางดังกล่าวได้ ศูนย์สอบจะไม่ เพียงแต่ช่วยยกระดับคุณภาพการศึกษาและสร้างโอกาสให้กับนักศึกษาและบุคลากร แต่ยังช่วยเพิ่มขีดความสามารถ ของแรงงานในพื้นที่ ตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงาน และสร้างชื่อเสียงให้กับมหาวิทยาลัยในระยะยาว

ข้อเสนอแนะ

1) การพัฒนาหลักสูตรเตรียมสอบควรออกแบบตามแนวคิด Backward Design โดยกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ก่อนวางแผนกิจกรรมและเนื้อหา พร้อมบูรณาการ Differentiated Instruction เพื่อรองรับความหลากหลายของผู้สอบในด้านพื้นฐานความรู้และเป้าหมายการสอบ ทั้งนี้ ควรใช้มาตรฐานสากล เช่น CEFR ในการจัดระดับเนื้อหา และดำเนินการ วิเคราะห์ความต้องการ (Needs Analysis) เพื่อระบุช่องว่างทักษะเฉพาะกลุ่มเป้าหมาย นอกจากนี้ควรมีกัลไก ประเมินผลหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง เช่น แบบสอบถามหรือการสัมภาษณ์ เพื่อให้สามารถปรับปรุงเนื้อหาให้ยืดหยุ่นและสอดคล้องกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2) การลงทุนพัฒนาระบบสอบออนไลน์ควรอ้างอิง แบบจำลองการยอมรับเทคโนโลยี (TAM) ซึ่งเน้นการออกแบบระบบที่ใช้งานง่ายและตอบโจทย์ความต้องการของผู้สอบ ควบคู่กับการยกระดับความปลอดภัยตามมาตรฐาน ISO/IEC 27001 และปฏิบัติตาม กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (PDPA) เพื่อสร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้ใช้ นอกจากนี้ ควรพัฒนาระบบที่รองรับ ข้อสอบแบบปรับระดับความยาก (Adaptive Testing) มีระบบตรวจสอบใบหน้าออนไลน์ (AI Proctoring) และเตรียม แผนสำรองตามหลักการจัดการความเสี่ยง (Risk Management) เพื่อรองรับสถานการณ์ไม่คาดคิดระหว่างการสอบอย่างมีประสิทธิภาพ

3) ควรจัดตั้ง คณะทำงานร่วมระหว่างฝ่ายวิชาการและฝ่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อออกแบบระบบสอบและหลักสูตรเตรียมสอบในลักษณะองค์รวม โดยกำหนด ตัวชี้วัดความสำเร็จ (Key Performance Indicators: KPIs) อย่างชัดเจน เช่น อัตราการผ่านการสอบ ความพึงพอใจของผู้สอบ และจำนวนผู้เข้าอบรมหลักสูตร เพื่อให้สามารถติดตาม ประเมินผล และพัฒนาการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับเป้าหมายของมหาวิทยาลัยในระยะยาว

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. (2567). *ประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา*

เรื่อง แนวปฏิบัติในการส่งเสริมและประเมินผลทักษะภาษาอังกฤษของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา.

สืบค้นจาก <https://www.mhesi.go.th>

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา. (2024). *รายงานผลการดำเนินงานการขับเคลื่อนการพัฒนาเป้าหมายที่ยั่งยืน*

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา SDG2024. สืบค้นจาก

<https://www.aru.ac.th/SDGs2025/download/pdf/sdgs2025/sdg8/8.4.1.pdf>

<https://www.aru.ac.th/SDGs2025/download/pdf/sdgs2025/sdg8/8.5.1.pdf>

วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล. (2567). *MUIC เผยเทรนด์ตลาดแรงงานไทย 93% ต้องการคนสื่อสาร*

ภาษาอังกฤษได้. สืบค้นจาก <https://www.forbesthailand.com/news/hr/labor-market-trend-from-muic>

สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI). (2567). *ตลาดแรงงานยุคใหม่ ทักษะภาษาอังกฤษต้องการสูงสุด.*

สืบค้นจาก <https://policywatch.thaipbs.or.th/article/economy-57>

Cambridge Assessment English. (2016). *English at Work: Global analysis of language skills in the workplace*. Retrieved from <https://www.cambridgeenglish.org/images/english-at-work-full-report.pdf>

World Economic Forum. (2023). *Future of jobs report 2023*. Retrieved from <https://www.weforum.org/publications/the-future-of-jobs-report-2023>